

ARHEOLOGIJA PODVODNA ISTRAŽIVANJA NA ANTIČKOM BRODU IZ 2. STOLJEĆA PRIJE KRISTA U VODAMA ILOVIKA

Ostaci broda su prekriveni geotekstilom i pijeskom

Istraživanja su započela 2017. godine

Važnost podizanja svijesti o podvodnoj kulturnoj baštini

Uz brojne do danas istražene brodolome, pronalazak ostataka brodske konstrukcije na otoku Iloviku svjedoči o lošinjskom arhipelagu kao neizostavnom elementu plovidbe ovim djelom Jadrana te o iznimno opasnoj plovidbi u antičko doba

PIŠE Cristian Bruno GALIĆ
 SNIMIO Nenad STARČIĆ (HKZ)

Tijekom dvotjednih arheoloških istraživanja pod morem u uvali na jugu otoka Ilovika do polovice rujna, nastavljeni su izvidi koji su započeti 2017. godine. Ta se istraživanja odnose na prepoznavanje i sustavno istraživanje koje je nastavljeno tijekom prethodne i prošle godine. Riječ je o antičkom brodu iz 2. stoljeća prije Krista, što je potvrdila analiza starosti drveta, ali i način gradnje broda izveden tehnikom „spoj na utor i jezičak“. Rebra broda povezana su drvenim klinovima za oplatu.

Ostaci broda pokriveni pijeskom

Naglasak istraživanja je na dokumentiranju brodske konstrukcije koja je na ovom lokalitetu iznimno dobro sačuvana te pripada starijem horizontu brodova koji su plovili Jadranom. Nalazište ovog broda je značajno zbog brodograditeljske tradicije kojoj ga pripisujemo, njegovog datiranja, tereta broda te plitkih uvjeta rada koji istovremeno olakšavaju, ali i otežavaju istraživanje i predstavljaju izazov za očuvanje nalazišta. Budući da je riječ o nalazištu na rastresitom pijesku sam

Svi sudionici istraživanja na Iloviku

arheološki iskop je bio otežan zbog konstantnog zasipavanja nalazišta tako da se paralelno s iskopom radila i brana lokaliteta.

Po završetku istraživanja i izradi dokumentacije ostaci broda su pokriveni pijeskom, geotekstilom zatim ponovno pijeskom te sa žljeznim mrežama, koje su povezane betonskim blokovima.

Pronađeni pokretni arheološki nalazi su izvadeni na površinu te su nacrtano i fotografski upisani u plan nalazišta i popis nalaza, te su pohranjeni u prostorijama HRZ-a u Splitu na procesu desalinizacije. Po završetku konzervatorsko-restauratorskih radova nalazi će biti pohranjeni u Lošinjskom muzeju.

Uz brojne do danas istražene brodolome, pronalazak ostataka brodske konstrukcije na otoku Iloviku svje-

doći o lošinjskom arhipelagu kao neizostavnom elementu plovidbe ovim djelom Jadrana te o iznimno opasnoj plovidbi u antičko doba.

Sudjelovali i mještani Ilovika

Arheološka istraživanja provodio je Odjel za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda u suradnji s francuskim kolegama sa Sveučilišta u Marseille (Aix-Marseille University, French National Center for Scientific Research (CNRS), Centre Camille Jullian (CCJ) te Lošinjskim muzejom uz logističku podršku Ronilačkog centra Zapovjedništva Specijalne policije MUP RH, ronilačkog centra Subseason. Voditelj istraživanja bio je diplomirani arheolog Igor Miholjek, viši konzervator arheolog i voditelj

DIO TURISTIČKE PONUDE

Podvodna arheološka istraživanja na otoku Iloviku u fokus stavljaju važnost podizanja svijesti o podvodnoj kulturnoj baštini, koju lokalna zajednica počinje doživljavati kao znanstvenu disciplinu koja nije sama sebi svrhom nego djeluje u službi i na korist toj zajednici. U takvu društvenom okruženju ona postaje dio turističke ponude, postaje brand i temelj kulturnog turizma određenog mjesta.

Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda, dok je zamjenik voditelja bio di-

plomirani arheolog Pavle Dugonjić. Stručni tim centra Camille Jullian, pod vodstvom Giulie Boetto (CNRS/CCJ), činili su Loïc Damalet, Anton Divić i Vincent Dumas.

U istraživanju su također sudjelovali diplomirana arheologinja Zrinka Ettinger Starčić, viša kustosica i ravnateljica Lošinjskog muzeja, diplomirani arheolog Ivan Vidulić; studentica arheologije Sara Fabijanić te ronilci Specijalne policije Damir Banković, Robert Dorinka, Kristijan Tahtler, Davor Tutek i Moris Saganić. Ronili su također vanjski suradnici Nenad Starčić (Subseason), Zoran Delibašić (Agram diving) i Dragutin Šimatović (DPS Komiža) i Ivan Fabijanić (Top dive). Ekipe arheologa su se priključili i mještani otoka Ilovika Šabina Simić, Danijel Škoda i Ivan Pribanić.